

MEEDELEN VAN SOCIALE GEGEVENS VAN PERSOONLIJKE AARD AAN DERDEN EEN VADEMECUM VOOR DOSSIERBEHEERDERS

EERSTE DEEL: GRONDREGELS

INLEIDING

Ingevolge de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een kruispuntbank van de sociale zekerheid mogen de kinderbijslaginstellingen sociale gegevens van persoonlijke aard alleen nog maar medelen aan personen, verenigingen of juridische entiteiten die niet tot het netwerk van de sociale zekerheid behoren, op welbepaalde voorwaarden.

In de dagelijkse praktijk komt het voor dat kinderbijslaginstellingen gegevens medelen aan

- diverse tussenbeidekomenden die op diverse gronden de belangen van de sociaal verzekerden verdedigen;
- personen die in het kader van hun wettelijke taak over beschermde gegevens moeten beschikken.

In CO 1292 van 16 januari 1996, CO 949 bijlage nr. 60 van 28 mei 1996, CO 1302 van 24 december 1996, CO 1316 van 10 juli 1998 en CO 1322 van 29 november 1999, die handelen over het medelen van sociale gegevens van persoonlijke aard aan derden, is daarom bepaald op welke voorwaarden en in welke vorm die gegevens meegedeeld kunnen worden.

'Derden' zijn alle natuurlijke en rechtspersonen en ook alle mogelijke tussenkomenden die niet tot het netwerk behoren dat opgezet is rond de kruispuntbank van de sociale zekerheid (RVA, FAO, RvP, RJV, RSVZ, RKW, FBZ, en de meewerkende instellingen van de sociale zekerheid die zij eventueel onder hun toezicht hebben).

De hierna uiteengezette regels zijn globaal gebaseerd op twee adviezen van het Toezichtscomité bij de Kruispuntbank van de sociale zekerheid, nl. de beraadslaging nr. 95/58 van 24 oktober 1995 (cf. CO's 1292 en 1316) en de beraadslaging nr. 96/65 van 10 september 1996 gecoördineerd op 10 augustus 1999 (cf. CO's 1302, 1316 en 1322).

We herinneren er ook aan dat onder 'sociaal gegeven' moet worden verstaan elk gegeven nodig voor de toepassing van de sociale zekerheid en onder 'sociaal gegeven van persoonlijke aard' elk sociaal gegeven betreffende een geïdentificeerd of identificeerbaar persoon (afgekort: s.g.p.a.)

INTERVENIENTEN

Gelijk wie kan naar een instelling schrijven of bellen en vragen dat hem sociale gegevens van persoonlijke aard worden meegedeeld. Het feit dat een vraag wordt gesteld betekent nog niet dat erop moet geantwoord worden. Iedere vraag moet onderzocht worden - ongeacht of ze telefonisch of schriftelijk is gesteld - in functie van de legitimiteit ervan. Enkel de vragen die voldoen aan de hierna vermelde voorwaarden mogen aanvaard worden en moeten beantwoord worden binnen de begrenzings van de vraag, anders gezegd geen inlichtingen verstrekken, al dan niet vrijwillig, die buiten het beperkte kader van de vraag vallen.

Van welke personen, instellingen en derden mogen de vragen als legitiem aanvaard worden?

1. Natuurlijke personen die voor zichzelf tussenkomen;
2. Natuurlijke of rechtspersonen die beschikken over een **uitdrukkelijke lastgeving**;
3. Verenigingen en instellingen die geacht zijn te beschikken over een **impliciete lastgeving**;
4. Personen, overheden of instellingen die bevoegd zijn mededelingen van s.g.p.a. aan te vragen **krachtens een wettelijke bepaling**;
5. Personen, overheden of instellingen die vragen om gegevens die ze nodig hebben in het kader van de uitvoering van hun wettelijke taken.

Enkel de hierna vermelde natuurlijke of rechtspersonen, organisaties en instellingen die niet behoren tot het netwerk van de sociale zekerheid, kunnen binnen de hierna uiteengezette beperkingen aanspraak maken op het verkrijgen van mededelingen van s.g.p.a.

De vragen, redelijke of minder ernstige, van natuurlijke of rechtspersonen, bedrijven of instellingen die buiten het kader van de hierna volgende onderrichtingen vallen, moeten formeel geweigerd worden.

Voor het gemak van de dossierbeheerders leek het interessant om een overzicht te geven van de verschillende categorieën van mogelijke interveniënten en te onderzoeken welk type van antwoord kan gegeven worden in geval van een vraag om mededeling van s.g.p.a., naar gelang de vraag schriftelijk (Hoofdstuk I hierna) dan wel telefonisch (Hoofdstuk II hierna) is gesteld.

HOOFDSTUK I: SCHRIFTELIJKE AANVRAGEN

1. SOCIAAL VERZEKERDEN DIE VOOR ZICHZELF TUSSENKOMEN

Uiteraard moet gevolg geven worden aan elke vraag die betrekking heeft op een persoon die zich schriftelijk heeft geïdentificeerd en van wie het dossier beheerd wordt door de kinderbijslaginstelling.

2. NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE BESCHIKKEN OVER EEN UITDRUKKELIJKE LASTGEVING

Het betreft hier natuurlijke of rechtspersonen of instellingen zoals verenigingen die over een **schriftelijke uitdrukkelijke lastgeving** beschikken **om mededeling te vragen van gegevens**. Men mag schriftelijk aan de mandataris zelf antwoorden en hem de gegevens betreffende de titularis meedelen binnen de begrenzings bepaald door de lastgeving.

OP VOORWAARDE DAT:

de interveniënt bewijst dat hij over een uitdrukkelijke lastgeving beschikt, en deze moet:

- geschreven en ondertekend zijn door de betrokkene of zijn wettelijke vertegenwoordiger;
- de titularis identificeren die de machtiging verleent tot het meedelen van de gegevens (naam, voornamen, adres, geboorteplaats en -datum) ;
- de persoon identificeren aan wie de lastgeving werd verstrekt (naam, voornamen, adres of hoedanigheid in geval van een rechtspersoon);
- de aard van de gegevens die meegedeeld kunnen worden definiëren ;
- uitleggen waarom deze gevraagd worden ;
- de geldigheidsduur van de verstrekte lastgeving preciseren.

3. VERENIGINGEN EN ORGANISATIES DIE GEACHT WORDEN TE BESCHIKKEN OVER EEN IMPLICIETE LASTGEVING

Men vermoedt dat er een impliciete lastgeving bestaat bij de volgende interveniënten:

- vakbonden
- ziekenfondsen
- organisaties van zelfstandigen
- verenigingen van gehandicapten
- verenigingen van gepensioneerden **en voor hun leden**

Het **Koninklijk Paleis** wordt eveneens verondersteld over een impliciete lastgeving te beschikken voor de personen die er om tussenkomst verzoeken.

Men **mag hierop antwoorden en** DE GEGEVENS **meedelen** DIE RELEVANT ZIJN VOOR DE GESTELDE VRAAG. HET ONDERWERP MOET IN VERBAND STAAN MET HET RECHT OP KINDERBIJSLAG VAN EEN BEPAALDE (= GEIDENTIFICEERDE) PERSOON.

VOORWAARDEN

De aanvraag moet het **aansluitingsnummer** vermelden van de sociaal verzekerde bij de organisatie die tussenkomt ofwel op een andere manier bewijzen dat de organisatie diens belangen behartigt.

In het geval van het **Koninklijk Paleis** moet een kopie van de brief van de persoon die om de tussenkomst verzoekt bijgevoegd zijn.

Voor de **POLITIEKE INTERVENIËNTEN**:

Indien ze beschikken over een schriftelijke uitdrukkelijke lastgeving mag men antwoorden als de hierboven aangestipte voorwaarden vervuld zijn.

Voor alle andere 'politieke' tussenkomsten voor dossiers van een kinderbijslagfonds of van de Rijksdienst **ANTWOORDT MEN DIRECT AAN DE BETROKKEN PERSONEN** (= SOCIAAL VERZEKERDEN), waarbij men de politieke interveniënten van de zaak op de hoogte houdt.

Bijgevolg: geen kopie van de brief die naar de sociaal verzekerde wordt gestuurd. Die mag niet bij het antwoord gevoegd worden dat men richt tot de politieke interveniënt. Men antwoordt hem als volgt:

"... wij hebben rechtstreeks aan de h./mevr. X geantwoord naar aanleiding van uw tussenkomst van ... ref. ..."

4. PERSONEN, INSTELLINGEN EN OVERHEDEN DIE KRACHTENS EEN WETTELIJKE BEPALING BEVOEGD ZIJN OM MEDEDELING TE VRAGEN VAN S.G.P.A.

Het principe is duidelijk: een schriftelijke bepaling in een wettekst verleent bepaalde bevoegdheden aan personen, instellingen of overheden. Men dient hierop dus altijd **schriftelijk** te antwoorden en erop toe te zien niet buiten het strikte kader van de vraag te treden. U vindt verder een lijst van de personen, instellingen en overheden, en het wettelijk kader waarbinnen ze handelen (zie de tabellen in het tweede deel).

Te noteren valt dat bepaalde personen en instellingen bevoegd zijn tot het aanvragen en verkrijgen van s.g.p.a. bij huiszoekingen of 'controles' ter plaatse, met name officieren van de gerechtelijke politie en vertegenwoordigers van het Rekenhof of het Hoog Toezichtscomité.

a. Officieren van de gerechtelijke politie

Voorwaarde: indien ze handelen krachtens art. 89bis van het Wetboek van Strafvordering, op basis van een gemotiveerd bevel van een onderzoeksrechter.
→ Nagaan of er een dergelijk bevel is en of de gevraagde gegevens op een nauwkeurige manier zijn aangeduid.

b. Hoven en rechtbanken

* *Openbaar Ministerie (Auditoraat) bij het arbeidsgerecht*

Conform artikel 138 van het Gerechtelijk Wetboek moeten de gegevens verstrekt worden.

* *Rechters*

Krachtens de artikelen 871, 877 en 878 tot 882 van het Gerechtelijk Wetboek moeten de instellingen de gegevens meedelen die hun gevraagd worden door rechters via de griffies van de hoven en rechtbanken.

* *Griffies van hoven en rechtbanken*

Voorwaarde: indien ze handelen krachtens een gerechtelijke beslissing.

* *De Procureur des Konings*

Op grond van artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering brengt de vaststelling van een misdaad of een delict met zich dat men uit eigen beweging de sociale gegevens van persoonlijke aard moet meedelen die verband houden met de inbreuk.

c. Rekenhof

Deze overheid mag om de mededeling van alle gegevens of stukken verzoeken op basis van de bevoegdheden die het Rekenhof worden verleend door de Grondwet (art. 180).

d. Hoog Comité van Toezicht

Krachtens het koninklijk besluit van 29 juli 1970 en de wet van 26 april 1992 hebben bepaalde ambtenaren van het Hoog Comité van Toezicht bevoegdheden van de gerechtelijke politie en men moet gevolg geven aan ieder verzoek van het Comité, zowel schriftelijk als bij een bezoek ter plaatse.

e. Ministerie van Financiën - Dienst Belastingen - Ontvanger van de Gemeentelijke en Provinciale taksen

Aan het Ministerie van Financiën moeten de gegevens meegedeeld worden die het vraagt, op grond van artikel 327, § 1 van het Wetboek der Inkomstenbelastingen.

De plaatselijke en provinciale overheden hebben dezelfde bevoegdheid op het stuk van de taksen die ze heffen, op grond van de wetten van 23 december 1986 (art. 10) en 24 oktober 1996 (art. 12).

Aangezien de kinderbijslag niet vatbaar is voor beslag zal een kinderbijslagfonds echter nooit een verklaring van derdenbeslag moeten invullen op verzoek van het Ministerie van Financiën handelend op grond van de artikelen 164 en 165 van het uitvoerings-koninklijk besluit van de inkomstenbelastingen.

f. Buitenlandse diensten voor sociale inspectie

Internationale verdragen voorzien in samenwerking tussen België en deze buitenlandse diensten, en de s.g.p.a. mogen meedeeld worden voor zover deze diensten ze nodig hebben in het raam van hun opdracht.

g. Federale ombudsmannen

Men moet gevolg geven aan aanvragen ingediend door de federale ombudsmannen handelend krachtens artikel 11, § 2 van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van de federale ombudsmannen.

h. Commissie voor de toegang tot bestuursdocumenten

In het kader van de wet van 11 april 1994 op de openbaarheid van bestuur moet gevolg worden gegeven aan het verzoek van de Voorzitter van de Commissie om mededeling van gegevens over een dossier dat bij de Commissie aanhangig is gemaakt (art. 12 van het koninklijk besluit van 27 juni 1994).

Opmerking: Het spreekt vanzelf dat de dossiersbeheerders alvorens ze de s.g.p.a. aan de hierboven opgesomde derden mededelen dienen te verifiëren of alle wettelijke voorwaarden effectief vervuld zijn, en erop toe moeten zien dat ze enkel de gevraagde gegevens mededelen.

5. DERDEN DIE GEGEVENS VRAGEN DIE ZE NODIG HEBBEN IN HET KADER VAN DE UITVOERING VAN HUN WETTELIJKE OPDRACHTEN

Er mag geantwoord worden op elke vraag, binnen de grenzen die hierna zijn bepaald naar gelang van het type van interveniënt en het wettelijk kader waarbinnen de tussenkomst zich situeert (de lijst is eveneens opgenomen in het tweede deel).

a. Advocaten

Voor advocaten moet men een fundamenteel onderscheid maken:

- I. Een advocaat die handelt voor rekening van zijn cliënt, wiens exacte identiteit hij opgeeft (naam, voornamen, adres, geboortedatum) mag krachtens art. 440 van het Gerechtelijk Wetboek - *ongeacht of de aanvraag ingediend wordt in het raam van een gerechtelijke of administratieve procedure* - de s.g.p.a. verkrijgen waarom hij schriftelijk verzoekt.

- II. Als de aanvraag een persoon/personen betreft die geen cliënt(en) is/zijn van hem moet hij een schriftelijke lastgeving voorleggen, conform de hierboven gegeven instructies (cf. punt 2).

b. Gerechtsdeurwaarders

Voor de gerechtsdeurwaarders, die benoemd zijn door de Koning conform art. 509 van het Gerechtelijk Wetboek, moeten de volgende twee situaties onderscheiden worden:

- I. De deurwaarder voert een loonbeslagprocedure uit op grond van een beslissing van de rechter of op grond van een notariële akte, waarvan hij een kopie voorlegt. In dat geval mag men de identiteit van de werkgever van de sociaal-verzekerde-debiteur meedelen.
- II. De deurwaarder voert een procedure van beslag op kinderbijslag uit voor een schuldeiser van alimentatie. In dat geval moet men een verklaring van derdenbeslag invullen nadat de deurwaarder een kopie heeft bezorgd van een rechterlijke beslissing of van een notariële akte.

c. OCMW

De OCMW's mogen tussenkomen op verschillende gronden:

I. Voogdij

De OCMW's oefenen soms de voogdij uit over minderjarige kinderen (artikelen 57 § 3 en 63 tot 68 van de organieke wet van 8 juli 1976). Op deze grond, en op voorwaarde dat ze het bewijs leveren dat ze in dit kader tussenkomen, mogen ze de mededeling verkrijgen van de s.g.p.a. waarom ze verzoeken.

II. Sociale bijstand

O.C.M.W.'s die handelen krachtens de artikelen 60 § 2, 5 en 61 van de organieke wet van 8 juli 1976 mogen de gegevens krijgen waarom ze verzoeken (artikel 68ter § 6 van dezelfde wet).

III. Subrogatierecht¹

Handelend krachtens art. 98 § 2 van de organieke wet en krachtens art. 16 van de wet van 2 april 1965 betreffende de tenlasteneming van de bijstand toegekend door de OCMW's, hebben deze het recht om de s.g.p.a. die ze nodig hebben te vragen en te verkrijgen.

d. Banken, kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen

In het kader van de kinderbijslagregeling kan niet gunstig geantwoord worden op vragen die uitgaan van banken, kredietinstellingen of verzekeringsmaatschappijen.

---

¹ Ingevolge het betalen van een voorschot op een sociale uitkering, wordt het OCMW van rechtswege **in de plaats gesteld** tot het bedrag van dit voorschot in de rechten op de achterstallen waarop de geholpen persoon aanspraak kan maken (zie CO 911 van 07.04.1972).

e. Notarissen

Notarissen zijn openbare ambtenaren van wie het statuut is geregeld door de wet van 16 maart 1803.

Aangezien het niet altijd gemakkelijk is te bepalen in welke hoedanigheid een notaris tussenkomt (in het kader van een nalatenschap bijvoorbeeld wordt hij beschouwd als een zaakwaarnemer) meent het Toezichtscomité dat men gevolg moet geven aan een schriftelijke aanvraag voor een eigen cliënt, op voorwaarde dat diens identiteit (naam, voornamen, adres en geboortedatum) goed is aangegeven.

g. Diplomatieke en consulaire posten

Twee conventies van Wenen (18 april 1961 en 24 april 1963) vormen de wettelijke grondslag voor de aanvragen van dergelijke derden. Men mag hieraan gevolg geven op voorwaarde dat ze aantonen de gegevens nodig te hebben in het raam van de uitoefening van hun opdrachten, conform de vermelde conventies.

h. Vereffenaars van faillissementen en curatoren

Er moet op gewezen worden dat een vereffenaar van een faillissement of een curator die handelt op grond van de artikelen 455 tot 495 van het Wetboek van Koophandel in de plaats treedt van de werkgever voor al diens sociale verplichtingen (doorgeven van de arbeidsprestaties, indienen van de formulieren AB en G, enz.) en dus op die basis gerechtigd kan zijn om sociale gegevens van persoonlijke aard te vragen en te verkrijgen in het kader van de vereffening of de curatele waarmee hij is belast (cf. CO 1293 over de gegevens die meegedeeld mogen worden aan de werkgever).

OPMERKINGEN

1. Het principe van de finaliteit, vermeld in artikel 5 van de wet van 8 december 1982 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moet strikt worden nageleefd, wat betekent dat de dossierbeheerders enkel de sociale gegevens van persoonlijke aard mogen medelen die strikt noodzakelijk zijn bij de uitvoering van de wettelijke opdrachten van de interveniënten die om de gegevens vragen.
2. Medische gegevens vallen buiten het bestek van dit vademecum. Op grond van CO 1273 van 12 januari 1994 mogen ze alleen meegedeeld worden aan een dokter.
3. Het Ministerie van Sociale zaken kan mededeling vragen en verkrijgen van sociale gegevens van persoonlijke aard.

Er moet ook gevolg gegeven worden aan vragen van sociale inspecteurs die handelen in het kader van de toepassing van een wetsbepaling die hen machtigt de mededeling van s.g.p.a. te vragen.

De Minister die Sociale Zaken moet beschikken over een uitdrukkelijke lastgeving, anders wordt het gedetailleerde antwoord rechtstreeks naar de persoon gestuurd voor wie de vraag wordt gedaan.

HOOFDSTUK II: TELEFONISCHE AANVRAGEN

Het Toezichtscomité heeft ook zijn standpunt gegeven over telefonische aanvragen vanwege personen of verenigingen die handelen als lasthebber van de sociaal verzekerde (cf. de punten 2 en 3 van Hoofdstuk I).

Ook hier maakt men een onderscheid volgens het bestaan van een **uitdrukkelijke lastgeving** en een **impliciete lastgeving**.

UITDRUKKELIJKE LASTGEVING

De persoon die opbelt en wiens schriftelijke lastgeving vooraf werd meegedeeld aan de kinderbijslaginstelling geeft zijn identiteit op en zijn telefoonnummer en ook de NAAM, VOORNAMEN, ADRES, GEBOORTEPLAATS EN -DATUM en DOSSIERNUMMER VAN DE SOCIAAL VERZEKERDE.

Men mag hem dan de gegevens meedelen betreffende de identiteit van de sociaal verzekerde en de staat van zijn dossier (en eventueel inlichtingen verstrekken over de aard van de vastgestelde problemen).

Aan advocaten bijvoorbeeld mag telefonisch niet geantwoord worden tenzij ze voordien reeds een lastgeving hebben ingediend of schriftelijk hebben laten weten dat ze tussenkomen voor rekening van hun cliënt. Per telefoon mogen dan alleen gegevens met betrekking tot hun cliënt meegedeeld worden.

IMPLICIETE LASTGEVING

Dit geldt enkel voor de vakbonden, ziekenfondsen, organisaties van zelfstandigen en de verenigingen van gehandicapten of gepensioneerden: bijgevolg verkrijgen ze dezelfde gegevens als in het geval van een schriftelijke aanvraag, op dezelfde voorwaarden, indien ze zich identificeren en het aansluitingsnummer van de sociaal verzekerde bij hun instelling opgeven.

Het spreekt vanzelf dat de twee beraadslagingen van het Toezichtscomité bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid die het meedelen van s.g.p.a. aan derden in bepaalde vormen en op bepaalde voorwaarden hebben toegestaan, niets veranderen aan de principes van de uitwisseling van gegevens tussen kinderbijslaginstellingen of instellingen van de sociale zekerheid. Deze uitwisseling kan dus blijven gebeuren, zoals vroeger, zelfs per telefoon. Deze

regel is ook van toepassing voor de Europese verbindingsorganen inzake de gezinsuitkeringen.

*

INDIEN DE VOORWAARDEN NIET VERVULD ZIJN

Men deelt de interveniënt **SCHRIFTELIJK** (bij een schriftelijke aanvraag) of **TELEFONISCH** (bij een telefonische oproep) mee **DAT DE REGELS BEPAALD DOOR DE BERAADSLAGINGEN VAN HET TOEZICHTSCOMITE VAN DE KRUISPUNTBANK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID KRACHTENS ARTIKEL 15, 2° LID VAN DE WET VAN 15 JANUARI 1990 NIET VERVULD ZIJN** en dat **DE SOCIAAL VERZEKERDE DIRECT HET GEWENSTE ANTWOORD ZAL ONTVANGEN.**

*

U vindt hierna in de vorm van synoptische tabellen een overzicht van de beslissingen van het Toezichtscomité van de KSZ.